

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs

(mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, W. Dulfer-Visser, S.Y. Kuurstra-Brons)

Uitspraaknr. 02.027

Datum:

27 augustus 2002

Onvoldoende begeleiding van leerachterstand; klacht deels gegrond; primair onderwijs.

De klacht

De vader klaagt erover dat de school niet tijdig actie heeft ondernomen om een goede begeleiding te verzorgen voor de leerproblemen van zijn dochter. Hij wijst er onder meer op dat hij in groep 7 tevergeefs aan de school heeft gevraagd via de schoolbegeleidingsdienst een diagnose te laten stellen.

De visie van de partijen

De ouders van de leerlinge vermoedden in de periode dat zij in groep 7 van de school zat dat hun dochter problemen met leren had. Zij had moeite met rekenen en met lezen.

Bij de uitreiking van het paasrapport vertelde de groepsleerkracht dat de leerlinge niet wilde leren. Hij gaf aan niet te weten wat zij met haar aan moest. De huisarts heeft de vader aangeraden via de school contact op te nemen met de schoolbegeleidingsdienst.

De intern coördinator leerlingenzorg heeft de vader in een gesprek gevraagd welke verwachtingen hij en zijn vrouw hadden over het niveau van hun dochter. Als zij niet zulke hoge eisen zouden stellen aan hun dochter zou het volgens de coördinator wel goed met haar komen. De vader heeft verzocht om een onderzoek naar eventuele leerproblemen bij zijn dochter. De coördinator wilde wel een aanvraag indienen bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (hierna: PCL), maar als de PCL hem om advies zou vragen zou hij een negatief advies over de aanvraag geven. De vader heeft daarom van de aanvraag afgezien. Ook heeft de vader diverse gesprekken gevoerd met de directie. De school bleef ontkennen dat zijn dochter een leerprobleem had.

Toen zijn dochter ondertussen al in groep 8 zat, heeft de vader zijn dochter laten onderzoeken door een particulier onderzoeksbureau. Daaruit bleek dat zij inderdaad dyslectisch is. De vader is van mening dit veel eerder bekend had kunnen zijn als de school op tijd stappen had ondernomen. Uit het leerlingvolgsysteem bleek dat de leerlinge al langere tijd moeite had met lezen en met sommen die ingebed waren in teksten. Toen de groepsleerkracht in groep 7 had aangegeven dat ze niet wist wat ze haar aan moest, had de school moeten (laten) onderzoeken wat er met de leerlinge aan de hand was. Als de school dit niet wilde had ze haar vader moeten wijzen op de mogelijkheid om zijn dochter zelf te laten onderzoeken. Dat heeft de school nagelaten.

De school heeft aangevoerd dat de ontwikkeling van de leerlingen wordt gevolgd met methode-onafhankelijke toetsen. Voor technisch lezen gebruikt de school de AVI-toets en voor begrijpend lezen, rekenen en spelling zijn er Cito-toetsen. Voor elk van deze vakgebieden fungeert een groepsleerkracht als coördinator, welke de toetsgegevens verzamelt

en analyseert. Ten minste drie keer per jaar bespreken de coördinatoren met de groepsleerkrachten de leerlingen van wie de toetsresultaten buiten de signaallijnen vallen. Zo nodig worden hulplannen opgesteld, welke na afloop met de coördinator worden geëvalueerd.

Bij leerlingen die op meerdere gebieden in hun ontwikkeling blijven steken, of die anderszins veel hulp behoeven, wordt gezamenlijk overwogen of er een hulpvraag bij de PCL wordt neergelegd. Deze handelwijze berust op afspraken in het samenwerkingsverband Weer Samen Naar School. De school kent daarbij een aantal criteria voor het aanmelden voor onderzoek: een leerling zit bij herhaling onder de signaallijn, er zijn diverse hulplannen toegepast en er is onvoldoende vooruitgang.

De school verklaart dat de schoolontwikkeling van de betreffende leerlinge af en toe problemen heeft gekend. Daarop zijn diverse hulplannen uitgevoerd. De toetsuitslagen hebben op enkele gebieden weliswaar gewezen op uitval, maar zijn nooit zo zwak geweest dat extern onderzoek noodzakelijk werd geacht. Alleen op het rekenonderdeel meten, tijd en geld viel zij echt uit, ook na diverse hulplannen. Bij lage scores krijgt een leerling extra aandacht in de vorm van instructie en begeleiding. Deze begeleiding is ook aan de het meisje gegeven. Haar schoolvorderingen hebben steeds ontwikkeling getoond.

Een belangrijk aspect in het onderwijs van de betreffende school is de ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid. Op dit gebied zijn er - met name in groep 7 - problemen geweest. Het team zag bij de leerlinge niet zozeer een leerprobleem als wel een motivatieprobleem. De school heeft in dit kader aangeboden om het meisje haar huiswerk na schooltijd op school te laten maken omdat het thuis niet lukte. De ouders waren niet blij met dit voorstel.

De vader heeft in een gesprek met de coördinator leerlingenzorg verzocht een onderzoek te laten uitvoeren door de schoolbegeleidingsdienst. De coördinator heeft uitgelegd dat een aanvraag voor onderzoek loopt via de PCL. De coördinator heeft hem verteld dat hij, gezien de toetsgegevens van zijn dochter, de kans klein achtte dat de PCL toestemming zou geven voor een onderzoek. De leerlinge voldeed immers niet aan de criteria voor het aanvragen van onderzoek. Indien de PCL de school om advies zou vragen over de aanvraag, zou de coördinator een negatief advies geven. De vader heeft daarop afgezien van het aanvragen van een onderzoek. De coördinator heeft nog wel contact opgenomen met de schoolbegeleidingsdienst en de toetsgegevens van het meisje besproken. Ook de schoolbegeleidingsdienst vond een diagnostisch onderzoek op grond van de toetsgegevens niet gerechtvaardigd.

Toen de uitslag van het uiteindelijke onderzoek (dyslexie) bekend werd, is het team rond de tafel gaan zitten om te kijken hoe dit kon. Het team blijft van mening dat op grond van de gegevens uit de landelijk genormeerde toetsen, waarbij de leerlinge binnen de signaallijnen zat, er geen aanleiding was nader onderzoek te doen. De school heeft de toetsgegevens ook met de zorgcoördinatoren van de andere scholen besproken en ook deze vonden dat de school juist had gehandeld.

De school komt tot de conclusie dat zij naar vermogen heeft gehandeld en de leerlinge de juiste zorg heeft geboden op basis van de toetsresultaten.

Overwegingen van de Commissie

(.) De Commissie constateert op grond van de stukken dat de vorderingen van de leerlinge in het kader van het leerlingvolgsysteem door de school structureel zijn gevolgd en vastgelegd, volgens algemeen erkende toetsingsnormen. Indien de toetsgegevens daar aanleiding toe gaven is er extra begeleiding aan haar gegeven, die volgens de stukken ook resultaat had. Geoordeeld kan worden dat de school in zijn algemeenheid de leerlinge een adequate

begeleiding heeft geboden.

Hoewel de resultaten van het meisje met de extra begeleiding van de school binnen de signaallijn zaten, constateerden ouders en de school - met name in groep 7 - problemen bij haar. Beide partijen hebben deze problemen verschillend geïnterpreteerd. De ouders dachten aan een leerprobleem, de school vermoedde een motivatieprobleem.

Gezien de door beide partijen gesignaleerde problemen was het verzoek van de vader tot het aanvragen van een onderzoek niet onredelijk en was er reden dit verzoek serieus te nemen. Naar het oordeel van de Commissie had dit op twee manieren kunnen gebeuren. De school had een (psychologisch) onderzoek kunnen aanvragen bij het PCL of had - indien zo'n aanvraag haar niet zinvol of haalbaar leek - de vader dienen te wijzen op de mogelijkheid dit voor eigen rekening te laten uitvoeren. In dit laatste geval zou de school wel stappen moeten zetten om achter de oorzaak van het mogelijke motivatieprobleem te komen.

Vastgesteld kan worden dat de school het heeft gelaten bij het aan de vader vertellen dat zij negatief zou adviseren over een eventueel onderzoek door de PCL. De vader heeft daarna van een aanvraag afgezien.

Geoordeeld moet dan ook worden dat de klacht op dit punt gegrond is.

De Commissie constateert dat er op grond van de toetsgegevens van de leerlinge en gezien de door de school geformuleerde criteria voor het aanvragen van onderzoek bij de PCL, geen reden voor de school was haar op eigen initiatief voor nader onderzoek voor te dragen. Toch heeft een onderzoeksbureau naderhand dyslexie bij het meisje vastgesteld. De Commissie heeft op grond van de huidige informatie geen reden te twijfelen aan deze diagnose. Dat brengt met zich mee dat geconcludeerd kan worden dat de door de school gehanteerde cijfermatige criteria niet in alle gevallen afdoende zijn voor een tijdige signalering van leerproblemen. In ieder geval lijkt het meisje door de mazen van het net geglipt te zijn. Het is raadzaam ook andere dan cijfermatige criteria een rol te laten spelen bij de afweging of er een onderzoek moet worden aangevraagd. Hierbij valt met name te denken aan de professionele inbreng van leerkrachten en de informatie van ouders.

Oordeel van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat de klacht ongegrond is voor zover deze betrekking heeft op de geboden begeleiding aan de leerlinge. De klacht is gegrond voor zover deze betrekking heeft op het niet aanvragen van een onderzoek of het niet wijzen op onderzoeksmogelijkheden op kosten van de vader na het signaal van de groepsleerkracht dat deze niets met de leerlinge kon en het verzoek van haar vader een onderzoek aan te vragen.

Advies van de Commissie

De Commissie adviseert het bevoegd gezag van de school de door haar gehanteerde criteria voor het aanvragen van onderzoek bij de PCL kritisch te bezien en wellicht aan te passen/uit te breiden.